

ගිණුම්කරණ සමීකරණ, ද්විත්ව සටහන් න්‍යාය සහ ගිණුම්කරණ සංකල්ප 01 කොටස

AAT අදියර I
FAC - මූලික ගිණුම්කරණය

සංදීප ජයසේකර

MBA (PIM-SJP), B.Sc. (Acct.) Hons. Gold Medal Winner, ACA, SAT, ACMA (UK), CGMA (UK), CA Prize Winner for AFR subject in Strategic Level II, CA First in Order of Merit Prize Winner in CAB II Level, CIMA Strategic Level Aggregate Prize Winner, Visiting Lecturer – Colombo University

JMC Jayasekera Management Centre (Pvt) Ltd
Pioneers in Professional Education

65/2A, Chittampalam Gardiner Mawatha, Colombo 02 | T: +94 112 430451 | E: info@jmc.lk | F: +94 115 377917

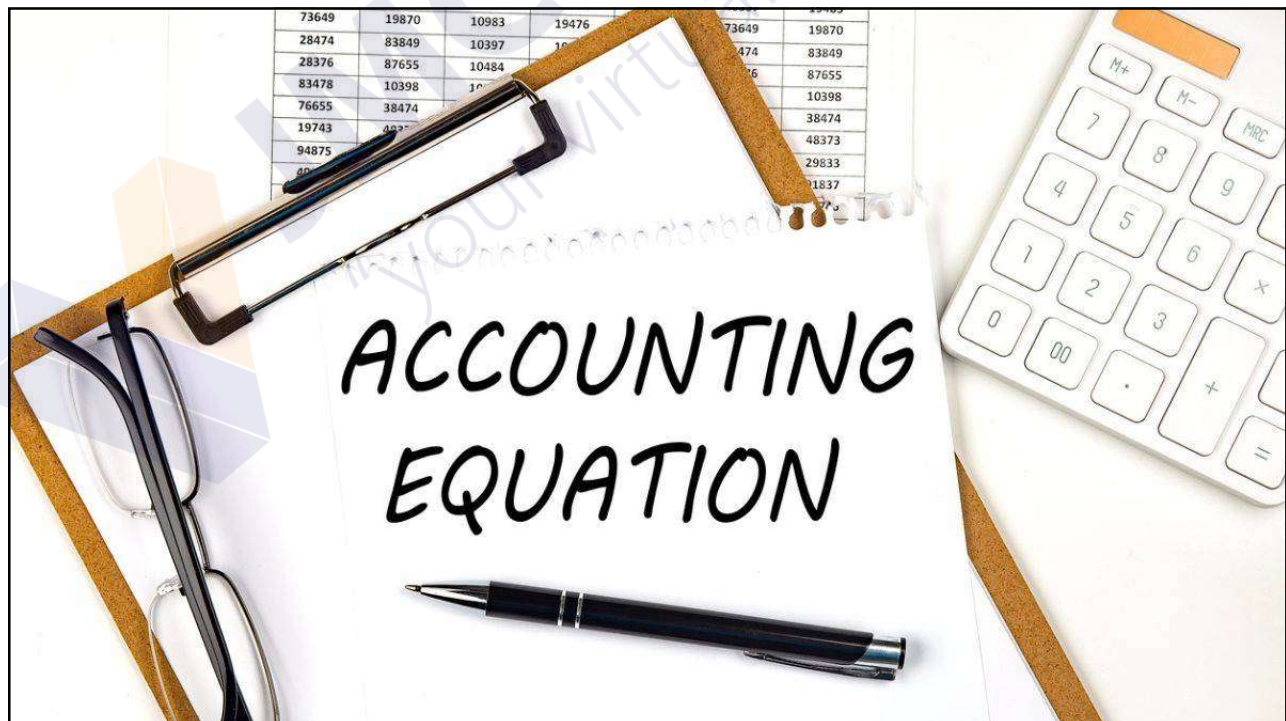
JMC vLearning
"your virtual learning partner"

AAT 01 – මූල්‍ය ගිණුම්කරණය

පරිච්ඡේදය - 02 ගිණුම්කරණ සමීකරණ, ද්විත්ව
සටහන් න්‍යාය සහ ගිණුම්කරණ සංකල්ප

Sandeepa Jayasekera

MBA (PIM-SJP), B.Sc. (Acct.) Hons. Gold Medal Winner, ACA, SAT, ACMA (UK), CGMA (UK), CA Prize Winner for AFR subject in Strategic Level II, CA First in Order of Merit Prize Winner in CAB II Level, CIMA Strategic Level Aggregate Prize Winner, Visiting Lecturer – Colombo University

ව්‍යාපාර ඒකක සංකල්පය

JMC Jayasekera Management Centre (Pvt) Ltd

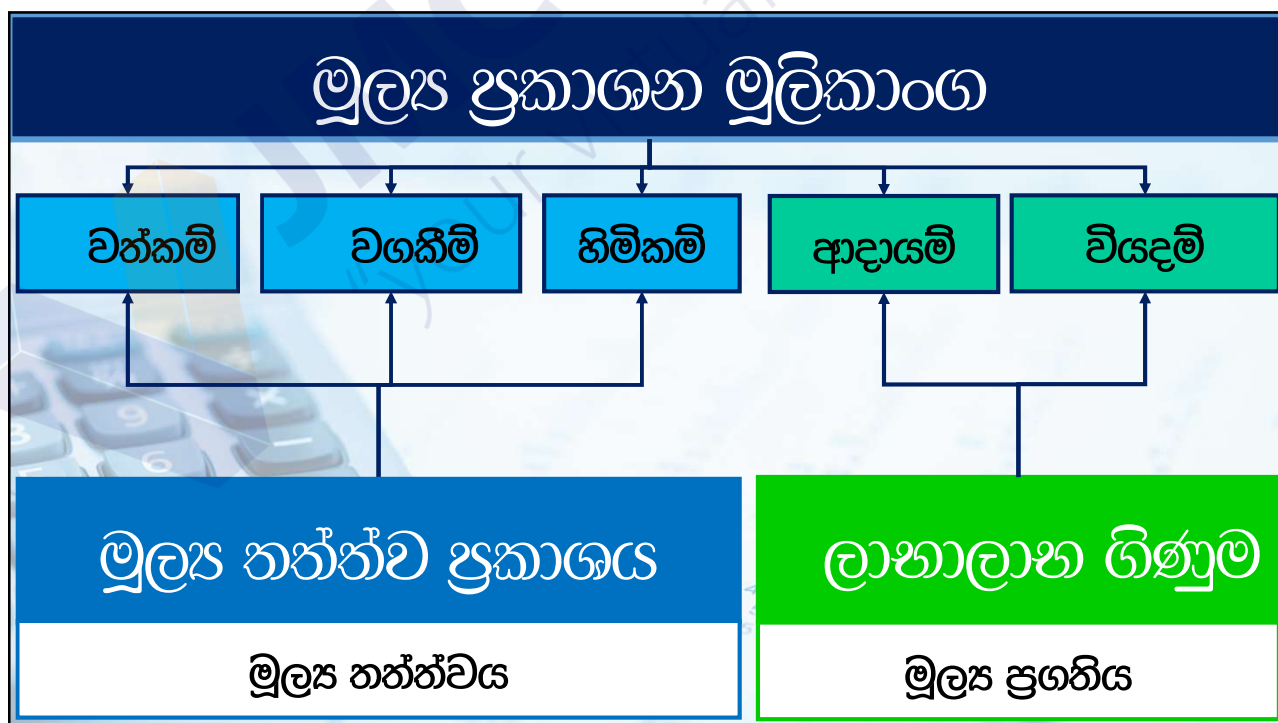
ව්‍යාපාර ඒකක සංකල්පය

ව්‍යාපාරය
එහි අයිතිකරුවාගෙන්
වෙන් වූ
ස්වාධීන ඒකකයකි.

JMC Jayasekera Management Centre (Pvt) Ltd

මුදල ප්‍රකාශන මූලිකාංග

2019 ජනවාරි 15

ආදායම් ප්‍රකාශය තුළ ඇතුළත්වන මූලිකාංග මොනවාද?

1. වත්කම් සහ වගකීම්
2. වගකීම් සහ ආදායම්
3. වියදම් සහ හිමිකම්
4. ආදායම් සහ වියදම්

Sandeepa Jayasekera - JMC

7

වත්කමක් යනු

අතීත ගණුදෙනුවක හෝ සිදුවීමක
ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඇති වූ
ව්‍යාපාරය විසින් ජාලනය කරනු ලබන
වර්තමාන ආර්ථික සම්පත්.

Sandeepa Jayasekera - JMC

8

2024 ජනවාරි 11

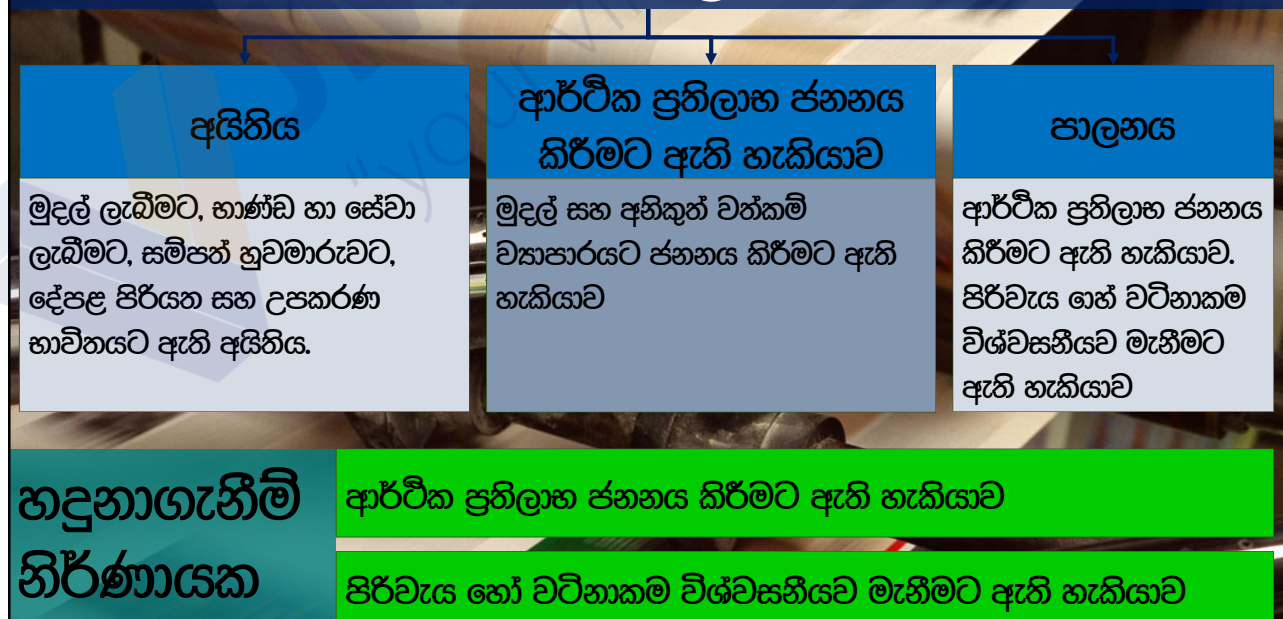
අතීත ගණුදෙනුවක හෝ සිදුවීමක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඇතිවන ව්‍යාපාරයේ පාලනය තුළ පවතින වර්තමාන ආර්ථික සම්පත් යනු,

1. හිමිකම්
2. වගකීම්
3. වත්කම්
4. ආදායම්

Sandeepa Jayasekera - JMC

9

වත්කමක ලක්ෂණ

2024 ජනවාරි 1.18

ජංගම හොවන වත්කම් සඳහා උදාහරණ 02 ක් දෙන්න.

Sandeepa Jayasekera - JMC 12

වගකීමක් යනු

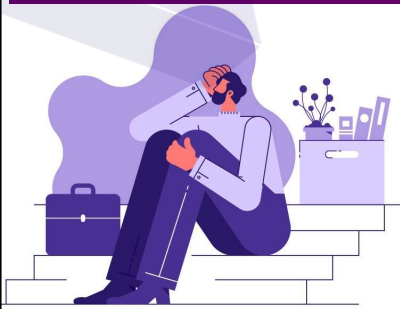
අතීත ගනුදෙනුවක හෝ සිදුවීමක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඇතිවුණ ආර්ථික සම්පත් පවරාදීම සම්බන්ධයෙන් ව්‍යාපාරයට ඇති වර්තමාන බැඳීම.

Sandeepa Jayasekera - JMC

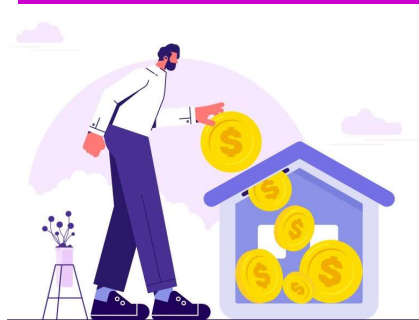
13

වගකීමක් විමට නම් තිබිය යුතු දේ

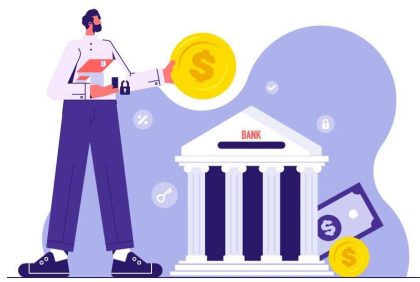
අතීත සිදුවීම්

වර්තමාන බැඳීම

ආර්ථික සම්පත්
ව්‍යාපාරයෙන් බැහැරට
ගලා යාම

2020 ජනවාරි 1.14

පහත ප්‍රකාශය හරිද වැරදිද යන්න දක්වන්න.

ව්‍යාපාරයට ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ගලා ඒමට ඇති හැකියාව වගකීමක ලක්ෂණයකි.

වගකීම් වර්ගීකරණය

ජංගම නොවන වගකීම්
(> මාස 12)

බැංකු ණය

උකස් ණය

ණයකර

කල්බදු

වරණීය කොටස්

ජංගම වගකීම්
(< මාස 12)

ණයනිමියන්

වෙනත් ගෙවිය යුතු

උපචිත වියදම්

ගෙවිය යුතු බදු

බැංකු අයිරාව

නිමිකම් යනු

වත්කම් වලින් අඩුකළ පසු
ඉතිරි වටිනාකම

වත්කම්

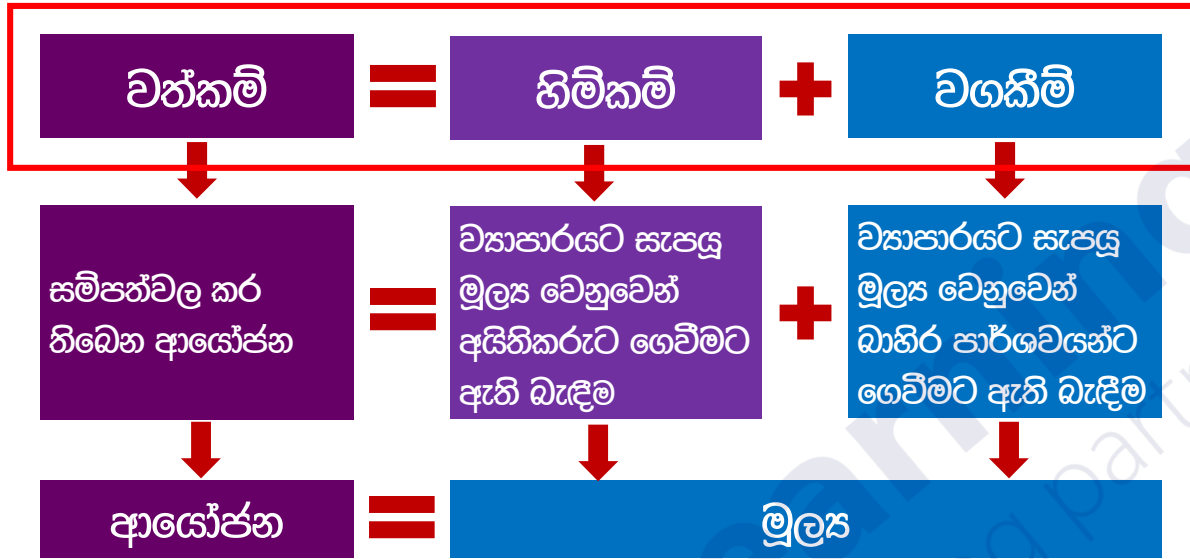
(-)

වගකීම්

මූලික ගිණුම්කරණ සමීකරණය

මූලික ගිණුම්කරණ සමීකරණය

Sandeepa Jayasekera - JMC

19

START

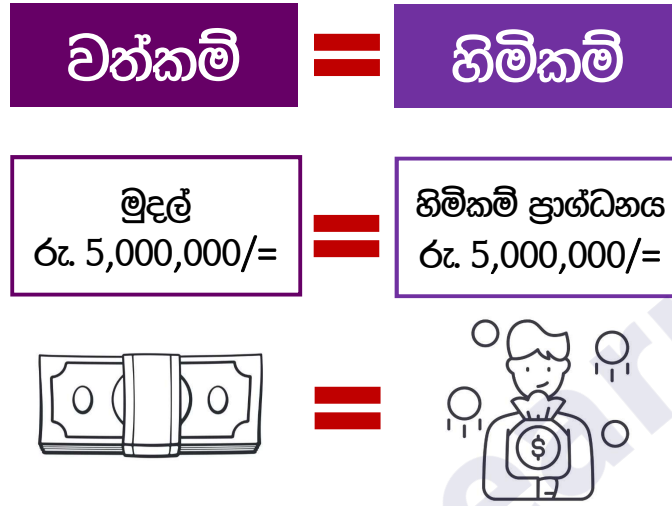
ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කරන අවස්ථාවේදී

හිමිකම්

=

වගකීම්

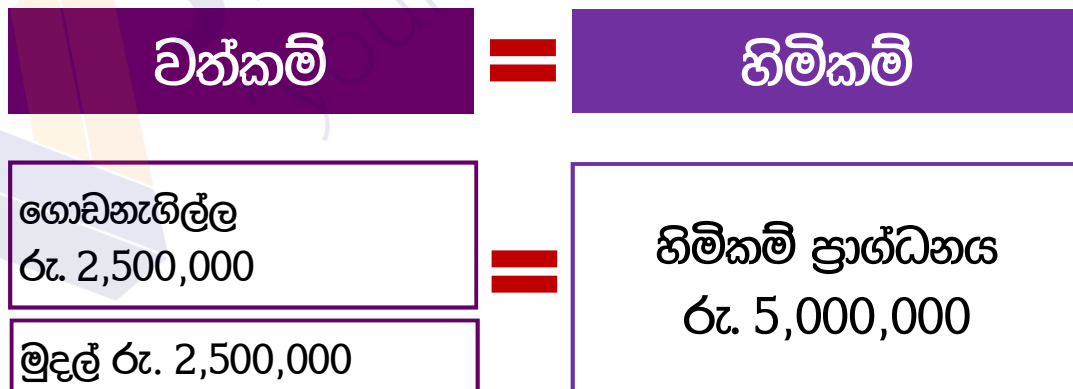
රු. මිලියන 5 ක් ආයෝජනය කරමින් මනෝජී විසින් ITEC ව්‍යාපාරය ආරම්භ කරන ලදී.

Sandeepa Jayasekera - JMC

21

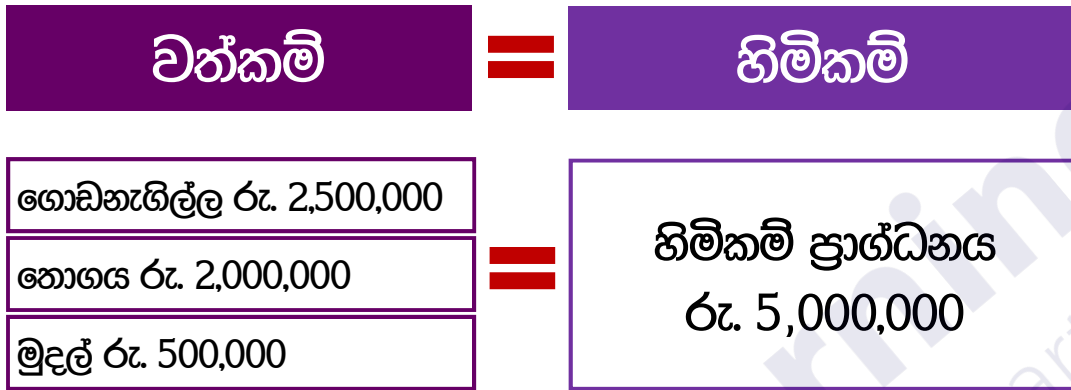
ITEC ව්‍යාපාරය විසින් රු. 2,500,000 ක ගොඩනැගිල්ලක් මිලදී ගන්නා ලදී.

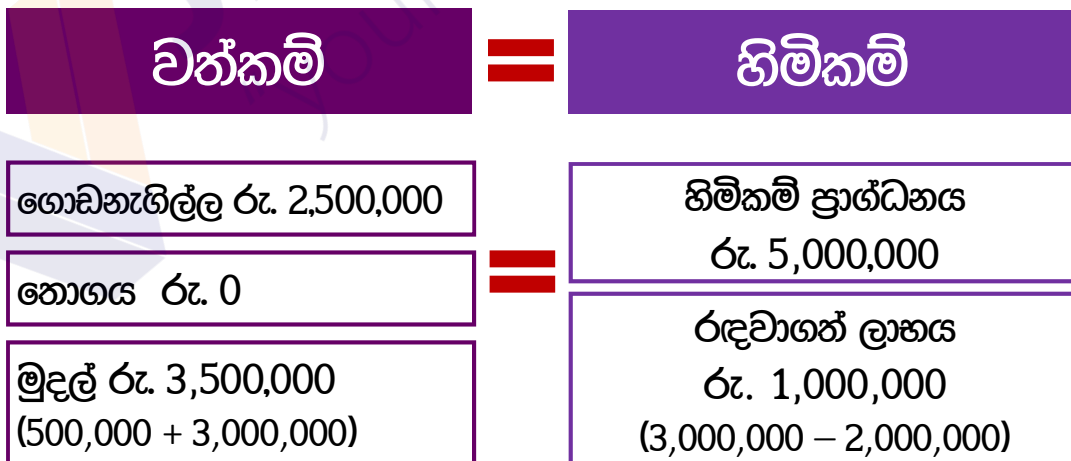
Sandeepa Jayasekera - JMC

22

ITEC ව්‍යාපාරය රු. 2,000,000 ක් වටිනා පරිගණක මිලදී ගන්නා ලදී

ITEC විසින් රු. 2,000,000 පිරිවැය වූ පරිගණක නොගයක් රු. 3,000,000 කට විකුණා රු. 1,000,000 ක් ලාභයක් ලබන ලදී.

මහෝජ් විසින් රු. 200,000 ක මුදලක් තම පුද්ගලික ප්‍රයෝජනය සඳහා ගැනිලි සිදු කරන ලදී.

වත්කම්	=	හිමිකම්
ගොඩනැගිල්ල රු. 2,500,000		හිමිකම් ප්‍රාග්ධනය රු. 5,000,000
නොගය රු. 0	=	රඳවාගත් ලාභය රු. 1,000,000
මුදල් රු. 3,300,000 (3,500,000 – 200,000)		(-) ගැනිලි (-) රු. 200,000

ව්‍යාපාරයක් වර්ධනය වන විට බාහිර වගකීම් පැමිණේ.

වත්කම්
=
හිමිකම්
+
වගකීම්

මූලික ගිණුම්කරණ සමීකරණය

ITEC විසින් රු. 600,000 ක ණය මුදලක් ලබා ගන්නා ලදී.

වත්කම්	=	හිමිකම්	+	වගකීම්
ගොඩනැගිල්ල රු.2,500,000		කොටස් ප්‍රාග්ධනය රු. 5,000,000		ණය රු. 600,000
මුදල් රු. 3,900,000	=	රඳවා ගත් ලාභය රු. 1,000,000	+	
		(-) ගැහිලි (-) රු. 200,000		

Sandeepa Jayasekera - JMC 27

ITEC විසින් රු. 1,000,000 ක පරිගණක ණය පදනමට මිලදී ගන්නා ලදී.

නොගය	=	කොටස්	+	වගකීම්
ගොඩනැගිල්ල රු. 2,500,000		කොටස් ප්‍රාග්ධනය රු. 5,000,000		ණය රු. 600,000
නොගය රු. 1,000,000	=	රඳවා ගත් ලාභය රු. 1,000,000	+	
මුදල් රු. 3,900,000		(-) ගැහිලි (-) රු. 200,000		ණයහිමි රු. 1,000,000

Sandeepa Jayasekera - JMC 28

මනෝජ් විසින් රු. 500,000 ක අතිරේක ප්‍රාග්ධනයක් ITEC වෙත යොදවන ලදී.

වත්කම්	=	කොටස්	+	වගකීම්
ගොඩනැගිල්ල රු.2,500,000	=	කොටස් ප්‍රාග්ධනය රු. 5,500,000	+	ණය රු. 600,000
නොගය රු. 1,000,000		රඳවා ගත් ලාභය රු. 1,000,000		ණයකිම් රු. 1,000,000
මුදල් රු. 4,400,000 (3,900,000 + 500,000)		(-) ගැනිලි (-) රු. 200,000		

Sandeepa Jayasekera - JMC 29

ITEC විසින් රු. 400,000 ක් පිරිවැය වූ නොගයක් රු. 750,000 කට ණයට විකුණන ලදී.

වත්කම්	=	කොටස්	+	වගකීම්
ගොඩනැගිල්ල රු.2,500,000	=	කොටස් ප්‍රාග්ධනය රු. 5,500,000	+	ණයකිම් රු. 1,000,000
නොග රු. 600,000		රඳවා ගත් ලාභය රු. 1,350,000 (1,000,000 + 350,000)	+	ණය රු. 600,000
ණයගැනියා රු. 750,000		(-) ගැනිලි (-) රු. 200,000		
මුදල් රු. 4,400,000				

Sandeepa Jayasekera - JMC 30

උග්‍ර 01

මනුෂ්‍යයන් ව්‍යාපාරය තුළ 2024 දෙසැම්බර් මාසයේ පහත ගනුදෙනු සිදු වී ඇත. එම ගනුදෙනුවක බලපෑම මූලික ගිණුම්කරණ සමීකරණයෙහි පෙන්නවන්න.

ගනුදෙනුව	වත්කම්	=	හිමිකම්	වගකීම්
1. මනුෂ්‍ය විසින් රු. 500,000 ක් ආයෝජනය කරමින් ව්‍යාපාරය ආරම්භ කරන ලදී.		=		
2. ව්‍යාපාරය විසින් රු. 300,000 ක් වටිනා නොගම් ලදී ගන්නා ලදී.		=		
3. කාර්යාලයේ භාවිතය සඳහා රු. 50,000 ක උපකරණ මිලදී ගන්නා ලදී.		=		
4. ලද කුලී ආදායම රු. 5,000 කි.				

ගනුදෙනුව	වත්කම්	=	හිමිකම්	වගකීම්
5. රු. 700,000 ක අයිතම ණය පදනම මත මිලදී ගන්නා ලදී.		=		
6. රු. 50,000 ක් පිරිවැය වූ නොගයක් රු. 75,000 කට විකුණන ලදී.		=		
7. රු. 400,000 ක බැංකු ණයක් ලබා ගන්නා ලදී.		=		
8. රු. 100,000 ක් පිරිවැය වූ නොගයක් රු. 250,000 ණයට විකුණන ලදී.		=		
9. රු. 50,000 ක ස්ථාවර තැන්පතුවක් විවෘත කරන ලදී.		=		
10. මනුෂ්‍ය විසින් විය පුද්ගලික ප්‍රයෝජනය සඳහා රු. 10,000 ක මුදලක් ලබා ගන්නා ලදී.		=		
11. මනුෂ්‍ය විසින් රු. 20,000 පිරිවැය වූ නොග නම පෞද්ගලික ප්‍රයෝජනයට ලබා ගන්නා ලදී.		=		

ගණුදෙනුව	වත්කම්	=	හිමිකම්	වගකීම්
12. මනුක විසින් රු. 200,000 ක අතිරේක ප්‍රාග්ධනයක් ව්‍යාපාරයට ආයෝජනය කරන ලදී		=		
13. සේවකයින් වෙත රු. 50,000 ක වැටුප් ගෙවන ලදී		=		
14. මාසයේ විදුලි බිල රු. 5,000 තවමත් ගෙවා නොමැත.		=		
15. රු. 15,000 ක් වූ බැංකු ණය වාරිකය ගෙවා දමන ලදී. වාරිකයේ රු. 2,000 ක් පොළිය වේ.		=		
16. ස්ථාවර තැන්පතුවෙන් ලද පොලී ආදායම රු. 1,000 කි.		=		
17. ණයහිමියන්ට රු. 20,000 ක් ගෙවන ලදී.		=		
18. ණයගැහිලියන්ගෙන් ලද මිල රු. 30,000 කි.		=		

ප්‍රශ්න 02

පහත ගණුදෙනු මූලික ගිණුම්කරණ සමීකරණයට බලපාන ආකාරය දක්වන්න.

ගණුදෙනුව	වත්කම්	=	හිමිකම්	වගකීම්
1. අයිතිකරුවන් රු. 100,000 ක මුදලද ව්‍යාපාරය තුළ ආයෝජනය කරන ලදී.		=		
2. රු. 200,000 ක අයිතම ණයට ගන්නා ලදී.		=		
3. රු. 8,000 ක් ණයහිමියන්ට ගෙවන ලදී.		=		
4. රු. 8,000 ක් පිරිවැය වූ අයිතම රු. 10,000 ක් ණයට විකුණන ලදී.		=		
5. අයිතිකරුවා ඔහුගේ පෞද්ගලික දුරකථන බිල රු. 1,000 ව්‍යාපාරයේ මුදලින් ගෙවා දමන ලදී.		=		

ගණුදෙනුව	වත්කම්	=	හිමිකම්	වගකීම්
6) 12% පොලී අනුපාතයක් යටතේ රු. 100,000 ක ණය මුදලක් ලබා ගන්නා ලදී.				
7) අයිතිකරුවා සිය පුද්ගලික වාහනය ව්‍යාපාරයට ආයෝජනය කරන ලදී. එහි වටිනාකම රු. 200,000කි.		=		
8) රු. 1,000 ක කුලිය ගෙවා දමන ලදී.		=		
9) ණය පොලිය ගෙවන ලදී.		=		
10) ණයගතියන්ගෙන් ලද මුදල රු. 5,000 කි.		=		

2020 ජනවාරි 1.4

වත්කම් = හිමිකම් + වගකීම්
 + 150,000 - 140,000 = + 150,000 - 140,000

පහත සඳහන් ඒවා අතුරින් ඉහත ගිණුම්කරණ සමීකරණය සඳහා වඩාත් නිවැරදි ගණුදෙනුව වන්නේ කුමක්ද?

1. පිරිවැය රු. 140,000 ක් වූ භාණ්ඩ රු. 150,000 කට විකුණන ලදී.
2. පිරිවැය රු. 150,000 ක් භාණ්ඩ රු. 140,000 කට විකුණන ලදී.
3. රු. 150,000 000 ක භාණ්ඩ ණය පදනම මත විකුණා රු. 140,000 ක මුදලක් එකතු කර ගන්නා ලදී.
4. රු. 150,000 ක භාණ්ඩ, ණය පදනම මත මිලදී ගෙන රු. 140,000 ක් ගෙවන ලදී.

Sandeepa Jayasekera - JMC 36

2020 ජනවාරි 18

පහත ගණුදෙනු අතුරින් වත්කම් වැඩිවීමට බලපාන ගණුදෙනුවක් වන්නේ කුමක්ද?

1. ව්‍යාපාරයේ අයිතිකරු විසින් අමතර ප්‍රාග්ධනය ලෙස රු. මිලියන 1.5 ක මුදලක් ආයෝජනය කිරීම.
2. මාර්තු මාසයට අදාල රු. 75,000 ක ජල බිල්පත ගෙවා තිබීම.
3. වෙළඳ ණයගැතියෙකුගෙන් රු. 100,000 ක මුදලක් ලැබීම.
4. වෙළඳ ණයහිමියෙකුට රු. 125,000 ක මුදලක් පියවීම.

2020 ජූලි 17

කේවලස්වාමී ව්‍යාපාරයක අයිතිකරු විසින් තම පුද්ගලික මෝටර් රථය තම ව්‍යාපාරයකට පැවරීම තුලින් ගිණුම්කරණ සමීකරණයට සමීකරණයට ඇති කරනු ලබන නිවැරදි බලපෑම, පහත සඳහන් ඒවා අතුරින් තෝරන්න.

1. හිමිකම් වැඩිවීම සහ වත්කම් අඩුවීම
2. වත්කම් වැඩිවීම සහ හිමිකම් අඩුවීම
3. වගකීම් වැඩිවීම සහ හිමිකම අඩුවීම
4. වත්කම් වැඩිවීම සහ හිමිකම් වැඩිවීම

2020 ජූලි 1.10

වත්කම් = හිමිකම් + වගකීම්
(200,000) = (200,000)

ඉහත සඳහන් ගිණුම්කරණ සමීකරණය සඳහා වඩාත් නිවැරදි ගනුදෙනුව වන්නේ පහත සඳහන් ඒවා අතුරින් කුමක්ද?

1. අයිතිකරු විසින් තම පුද්ගලික ප්‍රයෝජනය සඳහා රු. 200,000 ක් වටිනා භාණ්ඩ තබා ගැනීම.
2. අයිතිකරු විසින් රු. 200,000 ක අමතර මුදලක් ව්‍යාපාරයට යෙදවීම.
3. අයිතිකරු විසින් රු. 200,000ක ව්‍යාපාරයේ විදුලි බිල තම පුද්ගලික මුදලින් පියවීම.
4. ණය පදනම මත නැවත විකිණීම සඳහා රු. 200,000 ක් වටිනා භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම.

Sandeepa Jayasekera - JMC

39

2020 ජනවාරි 1.5

පහත සඳහන් ගනුදෙනු අතුරින්, වත්කම් වැඩිවීම හේතු වන්නේ කුමක්ද?

1. නැවත විකිණීම සඳහා රු. 500,000 ක් වටිනා භාණ්ඩ අත්පිට මුදලට ගැනීම.
2. රු. 50,000 විදුලි බිල්පතක් ගෙවීම.
3. කාර්යාලයේ භාවිතය සඳහා රු. 100,000 ක් වටිනා පරිගණකයක් ණයට මිලදී ගැනීම
4. ව්‍යාපාරයේ අයිතිකරු විසින් ඔහුගේ පෞද්ගලික ප්‍රයෝජනය සඳහා පිරිවැය රු. 100,000 ක් වූ භාණ්ඩ ලබාගෙන තිබීම.

Sandeepa Jayasekera - JMC

40

2021 ජනවාරි 1.9

XYZ බැංකුවෙන් බැංකු ණයක් ලබාගැනීම හේතුවෙන් ගිණුම්කරණ සමීක්ෂණයට වන නිවැරදි බලපෑම වනුයේ,

1. වත්කම් වැඩිවීම සහ හිමිකම් වැඩිවීම
2. වත්කම් වැඩිවීම සහ වගකීම් වැඩිවීම
3. වත්කම් අඩුවීම සහ වගකීම් අඩුවීම
4. හිමිකම අඩුවීම සහ වගකීම් වැඩිවීම

2021 ජූලි 1.5

පහත සඳහන් ඒවා අතුරෙන් වත්කම් අඩුවීමට බලපාන ගණුදෙනුව තෝරන්න.

1. භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහා ලොරි රථයක් රු. 1,500,000 කට ණයට මිලට ගැනීම.
2. වාණිජ බැංකුවකින් රු. 100,000 ණය මුදලක් ලබා ගැනීම.
3. නැවත විකිණීම සඳහා රු. 350,000 ක නොගයක් ණයට මිලට ගැනීම.
4. ණයහිමියෙකුට රු. 250,000 ක මුදලක් ගෙවීම.

2022 ජනවාරි 15

රු. 300,000 ක් වටිනා කාර්යාල උපකරණ සහ මුදලින් රු. 500,000 ක් යොදවමින් සොයිසා ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කරන ලදී. ඉහත ගනුදෙනුව ගිණුම්කරණ සමීකරණය බලපාන නිවැරදි ආකාරය කුමක්ද?

	වත්කම්	=	හිමිකම්	+	වගකීම්
1)	+ 500,000	=	+ 500,000		
2)	+ 800,000	=	+ 800,000		
3)	+ 800,000	=	+ 500,000		+ 300,000
4)	+ 200,000	=	+ 200,000		

2022 ජනවාරි 17

වගකීම් වැඩිවීමට බලපාන ගනුදෙනුව වන්නේ,

1. මෝටර් රථයක් අත්පිට මුදලට මිලදී ගැනීම.
2. වෙළඳ තොග හිමියෙකුගේ ඉන්වොයිසිය පියවීම.
3. බැංකුවකින් ණය මුදලක් ලබා ගැනීම.
4. ණයට භාණ්ඩ විකිණීම.

2022 ජූලි 1.6

රන්මිර අමතර ප්‍රාග්ධනය වශයෙන් මුදලින් රු. 1000,000 ක් ඔහුගේ කේවලස්වාමී ව්‍යාපාරයේ ආයෝජනය කළේය. පහත සඳහන් ඒවා අතුරින් ඉහත ගනුදෙනුව නිසා ගිණුම්කරණ සමීකරණය සිදු වූ නිවැරදි බලපෑම තෝරන්න.

	වත්කම්	=	හිමිකම්	+	වගකීම්
1)	+ 1,000,000	=		+	+ 1,000,000
2)	+ 1,000,000	=	+ 1,000,000		
3)	- 1,000,000	=	- 1,000,000		
4)	- 1,000,000	=		-	- 1,000,000

2022 ජූලි 1.9

පහත සඳහන් ගනුදෙනු අතුරින් වත්කම් අඩුවීමට බලපාන ගනුදෙනුව වන්නේ කුමක්ද?

1. මුදලින් රු. 200,000 ක් ගෙවා කාර්යාලයේ පාවච්චිය සඳහා පරිගණකයක් මිලදී ගැනීම.
2. ව්‍යාපාරයේ අයිතිකරු විසින් ඔහුගේ පුද්ගලික ප්‍රයෝජනය සඳහා රු. 65,000 ක් පිරිවැය වූ භාණ්ඩ ගැනීම
3. ණයගැතියෙකුගෙන් රු. 100,000 ක මුදලක් එකතු කර ගැනීම.
4. රු. 250,000 ක් පිරිවැය වූ නොගයක් රු. 400,000 කට ණයට විකිණීම.

2023 ජනවාරි 14

කේවලස්වාමී ව්‍යාපාරයක් වන ජෝවන් ට්‍රේඩර්ස්, පිරිවැය රු. 750,000 ක් වූ රු. 1,000,000/- කට ණයට විකුණන ලදී. මෙම ගනුදෙනුව සම්බන්ධයෙන්, ගිණුම්කරණ සම්කරණයට වන නිවැරදි බලපෑම පහත සඳහන් ඒවා අතුරින් තෝරන්න.

වත්කම්	=	ප්‍රාග්ධනය (හිමිකම්)	+	වගකීම්
(1) - 1,000,000	=			- 1,000,000
(2) + 250,000	=	+ 250,000		
(3) + 1,000,000	=	+ 250,000		+ 750,000
(4) + 750,000	=			+ 750,000

2023 ජූලි 15

අයිතිකරු විසින් මුදලින් කළ ගැනිලි හේතුවෙන් ගිණුම්කරණ සම්කරණයට වන නිවැරදි බලපෑම පහත සඳහන් ඒවා අතුරින් තෝරන්න

1. වත්කම් වැඩිවීම සහ වගකීම් අඩුවීම
2. වත්කම් අඩුවීම සහ ස්කන්ධය අඩුවීම
3. වත්කම් වැඩිවීම සහ වගකීම් වැඩිවීම
4. වත්කම් අඩුවීම සහ ස්කන්ධය වැඩිවීම

2023 ජූලි 1.10

දහිදු විසින් රු. 1,500,000/- ක් වටිනා ලොරි රථයක් අමතර ප්‍රාග්ධනය වශයෙන් ව්‍යාපාරයට යොදවන ලදී. මෙම ගනුදෙනුව නිසා ගිණුම්කරණ සමීකරණයට වන නිවැරදි බලපෑම පහත සඳහන් ඒවා අතුරින් තෝරන්න.

	වත්කම්	=	ප්‍රාග්ධනය (හිමිකම්)	=	+ වගකීම්
(1)	+ 1,500,000	=		=	+ 1,500,000
(2)	- 1,500,000	=		=	- 1,500,000
(3)	- 1,500,000	=	- 1,500,000		
(4)	+ 1,500,000	=	+ 1,500,000		

Sandeepa Jayasekera - JMC

49

2024 ජනවාරි 1.4

අරුණ ට්‍රේඩර්ස් ව්‍යාපාරය පුළුල් කිරීම සඳහා රු. 500,000/- ක බැංකු ණයක් ලබා ගන්නා ලදී. පහත සඳහන් ඒවා අතුරින් මෙම ගනුදෙනුවෙන් ගිණුම්කරණ සමීකරණයට වන නිවැරදි බලපෑම තෝරන්න.

	වත්කම්	=	ප්‍රාග්ධනය (හිමිකම්)	=	+ වගකීම්
(1)	+ 500,000	=	+ 500,000		-
(2)	- 500,000	=	-		- 500,000
(3)	+ 500,000	=	-		+ 500,000
(4)	- 500,000	=	- 500,000		-

Sandeepa Jayasekera - JMC

50

2024 ජනවාරි 16

පහත සඳහන් ඒවා අතුරින්, වෙළඳ ණයගතියෙකුගෙන් මුදල් ලැබීමත් හේතුවෙන් ගිණුම්කරණ මූලිකාංග මත වන නිවැරදි බලපෑම තෝරන්න.

- (1) වත්කම් වැඩිවීම සහ වගකීම් වැඩිවීම
- (2) වත්කම් වැඩිවීම සහ ස්කන්ධය වැඩිවීම
- (3) වත්කම් අඩුවීම සහ ස්කන්ධය අඩුවීම
- (4) වත්කම්වල වෙනස්වීමක් සිදු නොවේ

2019 ජනවාරි 14

ණයගතියෙකුට මුදලින් පියවීම නිසා ගිණුම්කරණ සම්කරණයට වන නිවැරදි බලපෑම, පහත සඳහන් ඒවා අතුරින් තෝරන්න

- 1) වත්කම් අඩුවීම සහ වගකීම් අඩුවීම
- 2) වත්කම් අඩුවීම සහ වගකීම් වැඩිවීම
- 3) වගකීම් අඩුවීම ස්කන්ධය අඩුවීම
- 4) වගකීම් අඩුවීම සහ ස්කන්ධය වැඩිවීම

2019 ජනවාරි 5(b)

විජේසූරිය, 2018 සැප්තැම්බර් 01 දින කේවලස්වාමී ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කළේය. පහත සඳහන් ගනුදෙනු 2018 සැප්තැම්බර් මාසය සඳහා ඔහුගේ ගිණුම් පොත්වලින් උපුටා ගන්නා ලදී.

දිනය	ගනුදෙනුව
2018.09.01	මුදලින් රු. 800,000/- ක් ආයෝජනය කරමින් විජේසූරිය ව්‍යාපාරය ආරම්භ කළේය. නවද, ඔහු රු. 1,500,000/- ක් වටිනා ඔහුගේ පෞද්ගලික වත් රථය ව්‍යාපාරයේ භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහා ආයෝජනය කළේය.
2018.09.05	නැවත විකිණීමේ සඳහා රු. 625,000/- ක් වටිනා භාණ්ඩ ණයට මිලදී ගත්තේය.

Sandeepa Jayasekera - JMC

53

2018.09.18	රු. 375,000/- ක් පිරිවැය වූ භාණ්ඩ, රු. 485,000/- කට අත්පිට මුදලට විකුණන ලදී.
2018.09.26	රු. 125,000/- ක සේවක වැටුප් ගෙවන ලදී.
2018.09.28	විජේසූරිය විසින් ඔහුගේ පෞද්ගලික පරිහරණය සඳහා රු. 35,000 ක මුදලක් ව්‍යාපාරයෙන් ලබා ගන්නා ලදී.
2018.09.30	ණයට ලබාගත් භාණ්ඩ වෙනුවෙන් ණයහිමියන්ට රු. 125,000/- ක් ගෙවන ලදී.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

ඉහත සඳහන් එක් එක් ගනුදෙනුව මගින් පහත දැක්වෙන ගිණුම්කරණ සමීකරණයට වන බලපෑම සටහන් කරන්න

ජංගම නොවන වත්කම් (ස්ථාවර වත්කම්) + නොග + මුදල් = ස්කන්ධය (හිමිකම්)
 + (වගකීම්) (ලකුණු 06)

~මානව හිතකර - ජීවිත

54

2019 ජූලි 5 (a)

කේවලස්වාමී ව්‍යාපාරයක් වන සමන් ව්‍යාපාරයේ 2019 ජනවාරි පහත ගනුදෙනු සිදු විය

දිනය	ගනුදෙනුව
2019-01-02	නැවත විකිණීම සඳහා රු 723,000/-ක් වටිනා භාණ්ඩ ණයට මිලට ගන්නා ලදී
2019-01-05	අයිතිකරු වන සමන් පිරිවැය රු 50,000ක් වන භාණ්ඩ තම පුද්ගලික ප්‍රයෝජනයට ගන්නා ලදී
2019-01-10	පිරිවැය රු 575,000ක භාණ්ඩ රු 600,000කට ණයට විකුණන ලදී
2019-01-15	ණයගැනියෙකුගෙන් රු 550,000ක මුදලක් ලැබුණි

Sandeepa Jayasekera - JMC

55

2019 ජූලි 5 (a)

දිනය	ගනුදෙනුව
2019-01-28	2019 ජනවාරි මාසයේ දුරකතන බිල රු 18,000ක් වූ අතර ඉන් රු 12,000ක් ගෙවන ලදී
2019-01-30	රු 500,000ක මොටර් සයිකලයක් කාර්යාලයේ භාවිතය සඳහා අත්පිට මුදලට මිලට ගන්නා ලදී

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

ඉහත සඳහන් එක් එක් ගනුදෙනුව මගින් පහත දැක්වෙන ගිණුම්කරණ සමීකරණයට වන බලපෑම සටහන් කරන්න

ජංගම නොවන වත්කම් (ස්ථාවර වත්කම්) + නොග + මුදල් = ස්කන්ධය (හිමිකම්) + (වගකීම්)
(ලකුණු 06)

Sandeepa Jayasekera - JMC

56

2020 ජනවාරි 5 (a)

කේවලස්වාමි ව්‍යාපාරයක් වන ප්‍රභාන්ද ස්ටීර්ස් හි සොත්වලින් සොත්වලින් 2019 මාර්තු මාසයට අදාළ පහත සඳහන් ගනුදෙනු උපුටා ගන්නා ලදී

දිනය	ගනුදෙනුව
2018.03.01	නැවත විකිණීම සඳහා රු. 825,000/- ක් වටිනා භාණ්ඩ ණය පදනම මත මිලදී ගන්නා ලදී
2018.03.05	පිරිවැය රු. 420,000/- ක් වූ භාණ්ඩ, රු. 525,000/- කට අත්පිට මුදලට විකුණන ලදී
2018.03.15	ප්‍රභාන්ද විසින් තම පෞද්ගලික වියදම් සඳහා රු. 75,000/- ක මුදලක් ලබා ගන්නා ලදී
2018.03.26	ණය පදනම යටතේ මිලදී ගත් භාණ්ඩ සඳහා ණයහිමියන්ට රු. 95,000/- ක් ගෙවන ලදී
2018.03.30	රු. 100,000/- ක කාර්යය මණ්ඩල වැටුප් ගෙවන ලදී
2018.03.31	කාර්යාල ප්‍රයෝජනය සඳහා රු. 1,500,000/- ක් වටිනා ලී බඩු, ණය පදනම මත මිලදී ගන්නා ලදී

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

ඉහත සඳහන් එක් එක් ගනුදෙනුව මගින් පහත දැක්වෙන ගිණුම්කරණ සමීකරණයට වන බලපෑම සටහන් කරන්න

ජංගම නොවන වත්කම් (ස්ථාවර වත්කම්) + නොග + මුදල් = ස්කන්ධය (හිමිකම්) + වගකීම් (ලකුණු 06)

Sandeepa Jayasekera - JMC

57

2020 ජූලි 5 (a)

කේවලස්වාමි ව්‍යාපාරයක් වන සැමි ස්ටීර්ස් හි සොත්වලින් සොත්වලින් 2020 මාර්තු මාසයට අදාළ පහත සඳහන් ගනුදෙනු උපුටා ගන්නා ලදී

දිනය	ගනුදෙනුව
2020.03.02	නැවත විකිණීම සඳහා රු. 450,000/- වටිනා භාණ්ඩ ණය පදනම මත මිලට ගන්නා ලදී
2020.03.05	රු. 390,000/-ක් පිරිවැය වූ නොග රු. 445,000/- මුදලකට ණයට විකුණන ලදී
2020.03.10	සැමි විසින් රු. 38,500/-ක් පිරිවැය වූ භාණ්ඩ තම පුද්ගලික ප්‍රයෝජනය සඳහා ගන්නා ලදී
2020.03.15	සේවක වේතන වශයෙන් රු. 25,000ක් ගෙවන ලදී
2020.03.15	බැංකුවේ ස්ථාවර තැන්පතුවක රු. 200,000ක මුදලක් ආයෝජනය කරන ලදී

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

ඉහත සඳහන් එක් එක් ගනුදෙනුව මගින් පහත දැක්වෙන ගිණුම්කරණ සමීකරණයට වන බලපෑම සටහන් කරන්න

නොග + ණයගැහිණියෝ + ස්ථාවර තැන්පතු + මුදල් = ස්කන්ධය (හිමිකම්) + වගකීම් (ලකුණු 05)

Sandeepa Jayasekera - JMC

58

2021 ජනවාරි 5 (a)

කේවලස්වාමි ව්‍යාපාරයක් වන රාජා ස්ටෝර්ස් හි සොත්වලින් සොත්වලින් 2021 ජනවාරි මාසයට අදාළ පහත සඳහන් ගනුදෙනු උපුටා ගන්නා ලදී

දිනය	ගනුදෙනුව
2021.01.01	ප්‍රාග්ධනය ලෙස රු. 2,000,000ක් යොදවමින් රාජා ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කළේය
2021.01.05	නැවත විකිණීම සඳහා රු. 750,000ක් වටිනා භාණ්ඩ ණයට මිල දී ගන්නා ලදී
2021.01.10	රු. 500,000ක් පිරිවැය වූ නොග රු. 650,000කට ණයට විකුණන ලදී
2021.01.15	වෙළඳ ණයගැතියෙකුගෙන් රු. 400,000ක් ලැබුණි
2021.01.25	2021 ජනවාරි මාසයේ සේවක වැටුප් ලෙස රු. 300,000ක් ගෙවන ලදී
2021.01.31	රු. 25,000ක් පිරිවැය වූ භාණ්ඩ රාජා විසින් ඔහුගේ පෞද්ගලික භාවිතයට යොදා ගන්නා ලදී

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

ඉහත සඳහන් එක් එක් ගනුදෙනුව මගින් පහත දැක්වෙන ගිණුම්කරණ සමීකරණයට වන බලපෑම සටහන් කරන්න

නොග + ණයගැතියෝ + මුදල් = ස්කන්ධය (හිමිකම්) + වගකීම් (ලකුණු 06)

Sandeepa Jayasekera - JMC

59

2021 ජූලි 5

සැමි, 2021 මාර්තු 01 දින සිල්ලර වෙළඳසැලක් ආරම්භ කරන ලදී. 2021 මාර්තු මාසය තුළදී පහත සඳහන් ගනුදෙනු සිදුවිය.

දිනය	ගනුදෙනුව
2021.03.01	මූලික ප්‍රාග්ධනය ලෙස මුදලින් රු. 1,000,000/- ක් ආයෝජනය කරන ලදී.
2021.03.02	නැවත විකිණීම සඳහා රු. 800,000/- ක භාණ්ඩ ණයට මිලදී ගන්නා ලදී.
2021.03.05	රු. 50,000/- ක් වූ මාසික කඩ කුලිය ගෙවන ලදී.
2021.03.10	පිරිවැය රු. 500,000/- ක් වූ භාණ්ඩ, රු. 750,000/- කට අත්පිට මුදලට විකුණන ලදී.
2021.03.15	රු. 150,000/- ක සේවක වැටුප් ගෙවීය.
2021.03.31	රු. 500,000/- බැංකු ණයක් ලබා ගන්නා ලදී.

ඔබ වසන කළ යුතු දෑ:

ඉහත සඳහන් එක් එක් ගනුදෙනුව මගින් පහත ගිණුම්කරණ සමීකරණයට වන බලපෑම සඳහන් කරන්න. [නොගය + වෙළඳ ණයගැතියෝ + මුදල් = ස්කන්ධය + වගකීම්] (ලකුණු 05)

Sandeepa Jayasekera - JMC

60

2022 ජනවාරි 3

කේවලස්වාමි ව්‍යාපාරයක පහත දැක්වෙන ගනුදෙනු පහ (5) මගින් ගිණුම්කරණ සමීකරණයට වන බලපෑම ඔබට දී ඇත.

	වත්කම්			=	ස්කන්ධය (ප්‍රාග්ධනය)	+	වගකීම්
	තොගය	වෙළඳ ණයගැනියේ	මුදල්				
(1)			+ 1,000,000	=	+ 1,000,000		
(2)	+ 600,000			=			+ 600,000
(3)	(500,000)	+ 600,000		=	+ 100,000		
(4)			(400,000)	=			(400,000)
(5)			(50,000)	=	(50,000)		

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

ඉහත (1) සිට (5) දක්වා ඇති එක් එක් අයිතමය සඳහා සිදුවිය හැකි ගනුදෙනුව හඳුනා දක්වන්න. (ලකුණු 05)

2022 ජූලි 2

කේවලස්වාමි ව්‍යාපාරයක පහත දැක්වෙන ගනුදෙනු පහ (5) මගින් ගිණුම්කරණ සමීකරණයට වන බලපෑම ඔබට දී ඇත.

	වත්කම්				=	ස්කන්ධය (ප්‍රාග්ධනය)	+	වගකීම්
	කාර්යාල උපකරණ	තොගය	වෙළඳ ණයගැනියේ	මුදල්				
(1)				+ 1,200,000	=	+ 1,200,000		
(2)		+ 150,000		(150,000)	=			
(3)				(50,000)	=	(50,000)		
(4)		(65,000)	+ 80,000		=	+ 15,000		
(5)	+ 100,000				=			+ 100,000

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

ඉහත (1) සිට (5) දක්වා ඇති එක් එක් අයිතමය සඳහා සිදුවිය හැකි ගනුදෙනුව හඳුනා දක්වන්න. (ලකුණු 05)

2023 ජනවාරි 3

කේවලස්වාමි ව්‍යාපාරයක පහත දැක්වෙන ගනුදෙනු පහ (5) මගින් ගිණුම්කරණ සමීකරණයට වන බලපෑම ඔබට දී ඇත.

	වත්කම්				=	ස්කන්ධය (ප්‍රාග්ධනය)	+	වගකීම්
	කාර්යාල උපකරණ	තොගය	වෙළඳ ණයගැතියෝ	මුදල්				
(1)				+ 2,000,000	=	+ 2,000,000		
(2)		+ 750,000		(150,000)	=			+ 600,000
(3)	+ 300,000				=			+ 300,000
(4)				(450,000)	=			(450,000)
(5)		(150,000)	+ 180,000		=	+ 35,000		

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

ඉහත (1) සිට (5) දක්වා ඇති එක් එක් අයිතමය සඳහා සිදුවිය හැකි ගනුදෙනුව හඳුනා දක්වන්න. (ලකුණු 05)

Sandeepa Jayasekera - JMC

63

2023 ජූලි 5

කේවලස්වාමි ව්‍යාපාරයක පහත දැක්වෙන ගනුදෙනු පහ (5) මගින් ගිණුම්කරණ සමීකරණයට වන බලපෑම ඔබට දී ඇත.

	වත්කම්				=	ස්කන්ධය (ප්‍රාග්ධනය)	+	වගකීම්
	ලොරි	තොගය	වෙළඳ ණයගැතියෝ	මුදල්				
(1)	+ 750,000			+ 1,250,000	=	+ 2,000,000		
(2)		+ 950,000			=			+ 950,000
(3)		(60,000)	+ 90,000		=	+ 30,000		
(4)				(150,000)	=	(150,000)		
(5)				(200,000)	=			(200,000)

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

ඉහත (1) සිට (5) දක්වා ඇති එක් එක් අයිතමය සඳහා සිදුවිය හැකි ගනුදෙනුව හඳුනා දක්වන්න. (ලකුණු 05)

Sandeepa Jayasekera - JMC

64

2024 ජනවාරි 5

දුනින්, 2023 දෙසැම්බර් 01 වන දින අවන්තලක් ආරම්භ කළේය 2023 දෙසැම්බර් මාසය තුළ දී දුනින්ගේ ව්‍යාපාරයේ පහත ගනුදෙනු සිදු විය

- 1) දුනින් රු 2,000,000ක ආරම්භක ප්‍රාග්ධනයක් යෙදූ වූ අතර, එය මුදලින් රු 1,200,000ක් සහ රු 800,000ක් වටිනා කාර්යාල උපකරණ වලින් සමන්විත විය
- 2) නැවත විකිණීම සඳහා රු 650,000ක් වටිනා භාණ්ඩ ණයට මිල දී ගන්නා ලදී
- 3) රු 260,000ක් වූ ජේස්ට්‍රි අයිතම රු 350,000කට අත්පිට විකුණා දමන ලදී
- 4) මාසය සඳහා දුනින් විසින් සිදුකළ මුදල් ගැනිලි රු 250,000කි
- 5) මාසයේ සේවක වැටුප් ලෙස රු 200,000ක් ගෙවන ලදී

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

ඉහත සඳහන් එක් එක් ගනුදෙනුව මගින් පහත ගිණුම්කරණ සමීකරණයට වන බලපෑම සඳහන් කරන්න. [කාර්යාල උපකරණ + නොගය + මුදල් = ස්කන්ධය + වගකීම්] (ලකුණු 05)

විස්තරාත්මක ගිණුම්කරණ සමීකරණය

ලාභය = ආදායම - වියදම

ව්‍යාපාරයේ අයිතිකරුවෝ වෙනුවෙන් ලාභ උපයන එක ව්‍යාපාර කරන්න ඕනි. ආදායමින් වියදම අඩු කරලා ගණනය කරන ලාභය අයිතිකරුවන්ට ගෙවන්න තියන හිමිකමට එකතු කරන්න ඕනි.

ආදායමක් කියන්නේ?

↑ වත්කම

↓ වගකීම

අයිතිකරුවන්ගේ දායකත්වයක් ❌

↑ හිමිකම

Sandeepa Jayasekera - JMC 68

ආදායම

වත්කමක වැඩිවීමක ස්වරූපයෙන්
 හෝ වගකීමක අඩුවීමක ස්වරූපයෙන්
 ඇති වන අයිතිකරුවන්ගේ
 දායකත්වයකින් තොරව සිද්ධ වෙන
 හිමිකමේ වැඩිවීම.

Sandeepa Jayasekera - JMC 69

ආදායමක් කියන්නේ?

විකුණුමක් කළාම මුදල් හරි
 ණයගැතියෝ හරි වැඩිවෙනවා.
 එතෙන්දි හිමිකම වැඩිවුණේ
 අයිතිකාරයෝ දාන අතිරේක
 ප්‍රාග්ධනයක් නැතුව හිසා විකුණුම්
 ආදායමක් විදිහට සලකනවා.

විකුණුම්

කුලී ආදායම

ලාභාංශ ආදායම

සොලී ආදායම

ලාභ

70

වියදමක් කියන්නේ ?

↓ වත්කම්

↑ වගකීම්

අයිතිකරුවන්ට බෙදාහැරීමකින් ✖

↓ හිමිකම්

Sandeepa Jayasekera - JMC

71

වියදම

වත්කමක අඩුවීමක ස්වරූපයෙන් හෝ වගකීමක වැඩිවීමක ස්වරූපයෙන් වන, අයිතිකරුවන්ට බෙදාහැරීමකින් තොරව සිද්ධ වන හිමිකමේ අඩුවීම.

Sandeepa Jayasekera - JMC

72

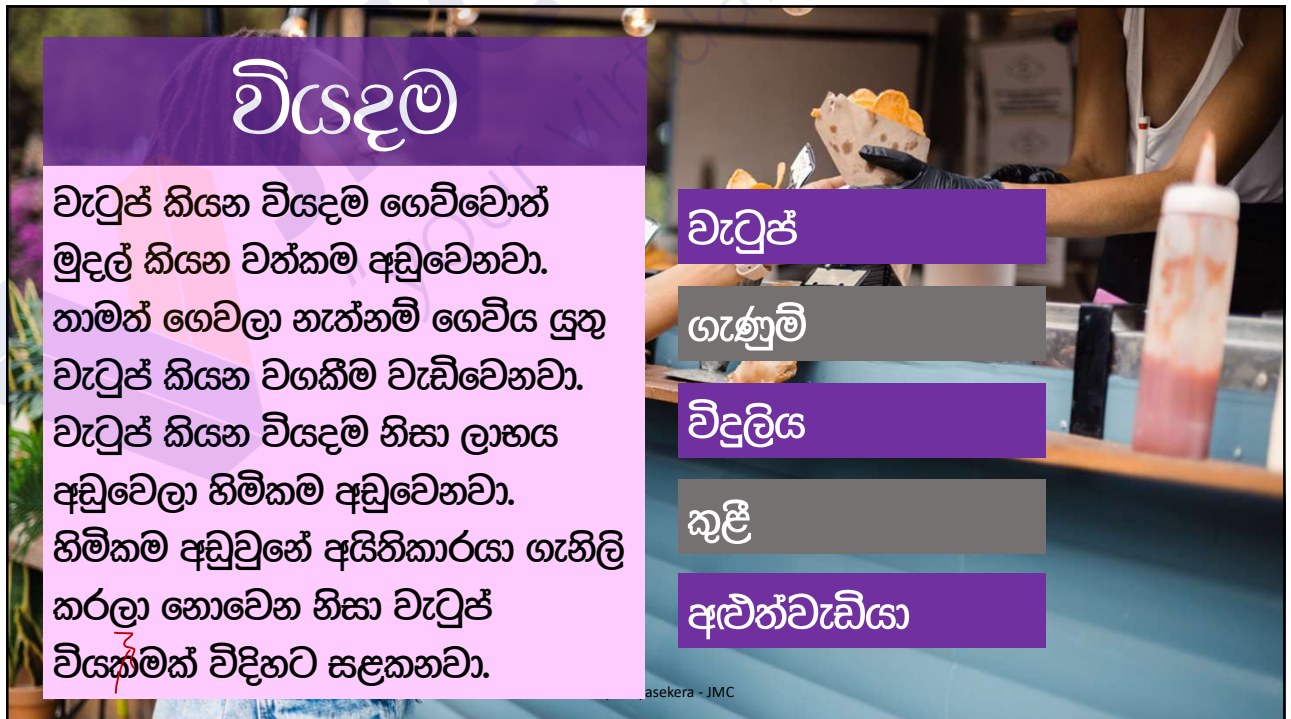
2024 ජනවාරි ප්‍රශ්න අංක 1.11

1.11 සිට පහත සඳහන් එක් එක් ප්‍රකාශය සත්‍ය ද අසත්‍ය ද යන්න සඳහන් කරන්න

වත්කම්වල අඩුවීමක් හෝ වගකීම් වැඩි වීමක් නිසා කොටස්වල අඩුවීමක් ඇති වන අතර, එම ව්‍යාපාරයේ අයිතිකරුවන්ට එම බෙදාහැරීම් හැර වෙනත් වියදුම් ලෙස අර්ථ දැක්විය හැක.

Sandeepa Jayasekera - JMC

73

වියදුම

වැටුප් කියන වියදුම ගෙවීමෙන් මුදල් කියන වත්කම අඩුවෙනවා. නමත් ගෙවලා නැත්නම් ගෙවිය යුතු වැටුප් කියන වගකීම වැඩිවෙනවා. වැටුප් කියන වියදුම නිසා ලාභය අඩුවෙලා හිමිකම අඩුවෙනවා. හිමිකම අඩුවුණේ අයිතිකාරයා ගැනිලි කරලා නොවෙන නිසා වැටුප් වියදුමක් විදිනට සළකනවා.

- වැටුප්
- ගැණුම්
- විදුලිය
- කුලී
- අළුත්වැඩියා

asekera - JMC

විස්තරාත්මක ගිණුම්කරණ සමීකරණය

හිමිකමට ලාභය එකතු කරලා මුලික ගිණුම්කරණ සමීකරණය ප්‍රසාරණය කරන්න පුළුවන්. එහෙම පුළුල් කරන ගිණුම්කරණ සමීකරණයට අපි විස්තරාත්මක ගිණුම්කරණ සමීකරණය කියලා කියනවා

$$\begin{aligned}
 & \text{වත්කම්} = \text{හිමිකම්} + \text{ලාභය} + \text{වගකීම්} \\
 & \text{වත්කම්} = \text{හිමිකම්} + \text{ආදායම්} - \text{වියදම්} + \text{වගකීම්} \\
 & \text{වත්කම්} + \text{වියදම්} = \text{හිමිකම්} + \text{ආදායම්} + \text{වගකීම්}
 \end{aligned}$$

Sandeepa Jayasekera - JMC

75

2021 ජනවාරි ප්‍රශ්න අංක 1.13

පහත සඳහන් එක් එක් ප්‍රකාශය සත්‍ය ද අසත්‍ය ද යන්න සඳහන් කරන්න

1.13 නවී පුද්ගල ව්‍යාපාරයක හිමිකරු විසින් හඳුන්වා දෙන ලද අතිරේක ප්‍රාග්ධනය ව්‍යාපාරයේ කාලසීමාව සඳහා ලාභ/අලාභයට බලපායි.

Sandeepa Jayasekera - JMC

76

උග්‍ර 01

මනුකගේ ව්‍යාපාරය තුළ 2024 දෙසැම්බර් මාසයේ පහත ගනුදෙනු සිදු වී ඇත. එම ගනුදෙනුවක බලපෑම ගිණුම්කරණ සමීකරණයෙහි පෙන්නවන්න.

ගනුදෙනුව	වත්කම්	වියදම්	=	හිමිකම්	ආදායම්	වගකීම්
1. මනුක විසින් රු. 500,000 ක් ආයෝජනය කරමින් ව්‍යාපාරය ආරම්භ කරන ලදී.			=			
2. ව්‍යාපාරය විසින් රු. 300,000 ක් වටිනා නොග මිලදී ගන්නා ලදී.			=			
3. කාර්යාලයේ භාවිතය සඳහා රු. 50,000 ක උපකරණ මිලදී ගන්නා ලදී.			=			
4. ලද කුලී ආදායම රු. 5,000 කි.						

ගනුදෙනුව	වත්කම්	වියදම්	=	හිමිකම්	ආදායම්	වගකීම්
5. රු. 700,000 ක අයිතම ණය පදනම මත මිලදී ගන්නා ලදී.			=			
6. රු. 50,000 ක් පිරිවැය වූ නොගයක් රු. 75,000 කට විකුණන ලදී.			=			
7. රු. 400,000 ක බැංකු ණයක් ලබා ගන්නා ලදී.			=			
8. රු. 100,000 ක් පිරිවැය වූ නොගයක් රු. 250,000 ණයට විකුණන ලදී.			=			
9. රු. 50,000 ක ස්ථාවර තැන්පතුවක් විවෘත කරන ලදී.			=			

ගණුදෙනුව	වත්කම්	වියදම්	=	හිමිකම්	ආදායම්	වගකීම්
10. මනුක විසින් විය පුද්ගලික ප්‍රයෝජනය සඳහා රු. 10,000 ක මුදලක් ලබා ගන්නා ලදී.			=			
11. මනුක විසින් රු. 20,000 පිරිවැය වූ තොග තම පෞද්ගලික ප්‍රයෝජනයට ලබා ගන්නා ලදී.			=			
12. මනුක විසින් රු. 200,000 ක අතිරේක ප්‍රාග්ධනයක් ව්‍යාපාරයට ආයෝජනය කරන ලදී.			=			
13. සේවකයින් වෙත රු. 50,000 ක වැටුප් ගෙවන ලදී.			=			
14. මාසයේ විදුලි බිල රු. 5,000 තවමත් ගෙවා නොමැත.			=			

ගණුදෙනුව	වත්කම්	වියදම්	=	හිමිකම්	ආදායම්	වගකීම්
15. රු. 15,000 ක් වූ බැංකු ණය වාරිකය ගෙවා දමන ලදී. වාරිකයෙන් රු. 2,000 ක් පොළිය වේ.			=			
16. ස්ථාවර තැන්පතුවෙන් ලද පොලී ආදායම රු. 1,000 කි.			=			
17. ණයහිමියන්ට රු. 20,000 ක් ගෙවන ලදී.			=			
18. ණයගැතියන්ගෙන් ලද මුදල රු. 30,000 කි.			=			

ප්‍රශ්න අංක 02

කේසරගේ ව්‍යාපාරයේ පහත ගනුදෙනු පුළුල් කල ගිණුම්කරණ සමීකරණය තුල දක්වන්න.

1. රු. 150,000 ක් ආයෝජනය කරමින් ව්‍යාපාරය ආරම්භ කරන ලදී.
2. මුදලට ගැනුම් සහ ණයට ගැනුම් පිළිවෙලින් රු. 10,000 ක් සහ රු. 15,000 ක් විය.
3. කාලච්ඡේදයේ විදුලිය වියදම රු. 10,000 ක් වූ අතර ඉන් රු. 6,000 ක් පමණක් ගෙවා ඇත.
4. කාලච්ඡේදයේ කුලිය රු. 5,000 කි. ඊළඟ වසරේ කුලියත් සමග රු. 6,000ක් කුලිය ලෙස ගෙවා ඇත.
5. පිරිවැය රු. 10,000 ක් වූ නොග රු. 15,000 කට ණයට විකුණා ඇත.
6. අයිතිකරුවා විසින් රු. 2,500 ක නොග තම පුද්ගලික භාවිතයට ගෙන ඇත.
7. රු. 12,000 ක් පිරිවැය වූ අයිතම රු. 20,000 කට විකුණා ඇත.
8. ණයගැතියෙකුගෙන් රු. 10,000 ක් අයකරගත් අතර ඔහුට ලබාදුන් වට්ටම රු. 2,000 කි.
9. ණයහිමියාට පියවූ මුදල රු. 15,000 කි. ලද වට්ටම රු. 1,000 කි.

Q2

	වත්කම්	වියදම්	=	හිමිකම්	ආදායම්	වගකීම්
1			=			
2			=			
3			=			
4			=			
5			=			
6			=			
7			=			
8			=			
9			=			
10			=			

ලාභ සම්කරණය

Sandeepa Jayasekera - JMC

83

ලාභය

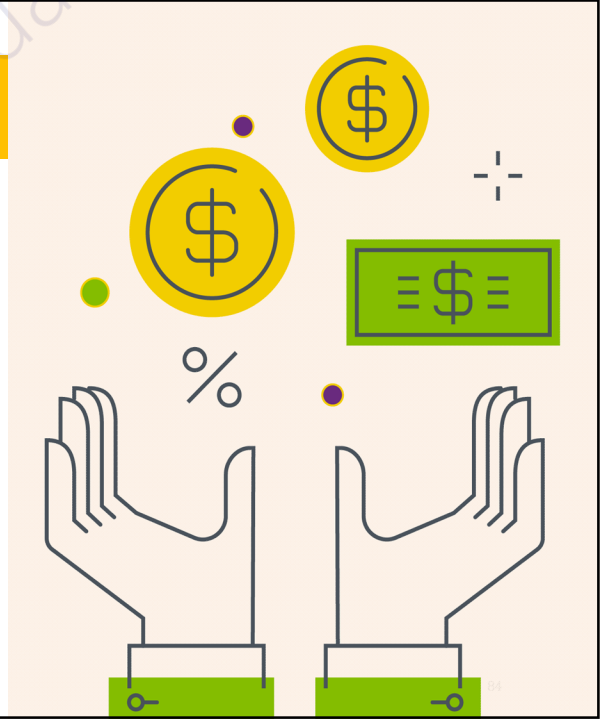
ආදායම

වියදම

අපි දැනටමත් දන්නවා ලාභය ගණනය කරන්නේ ආදායමින් වියදම අඩු කරලා කියන එක.

මේ ලාභය අන්තිමට අපි අයිතිකාරයෝට ගෙවන්න ඕනි නිසා හිමිකමට එකතු කරනවා. ආරම්භයේ තියෙන හිමිකමයි අවසානයේ තියෙන හිමිකමේ තියෙන වෙනසින් ලාභය නොයාගන්න පුළුවන්. මේ ක්‍රමේට කියනවා ලාභ සම්කරණය කියලා.

ලාභ සමීකරණය

$$\begin{aligned}
 & \text{අවසාන හිමිකම} = \text{ආරම්භක හිමිකම} + \text{ලාභය} - \text{ගැනිලි} + \text{අතිරේක ප්‍රාග්ධනය} \\
 & \text{ලාභය} = \text{අවසාන හිමිකම} - \text{ආරම්භක හිමිකම} + \text{ගැනිලි} - \text{අතිරේක ප්‍රාග්ධනය}
 \end{aligned}$$

85

2019 ජූලි ප්‍රශ්න අංක 1.4

පහත සඳහන් දේවලින්, ව්‍යාපාරයක ලාභය ගණනය කිරීමේ නිවැරදි සමීකරණය වන්නේ:

- 1) අවසාන හිමිකම - ආරම්භක හිමිකම + ගැනිලි + අතිරේක ප්‍රාග්ධනය.
- 2) අවසාන හිමිකම - ආරම්භක හිමිකම + ගැනිලි - අතිරේක ප්‍රාග්ධනය.
- 3) ආරම්භක හිමිකම - අවසාන හිමිකම - ගැනිලි - අතිරේක ප්‍රාග්ධනය.
- 4) ආරම්භක හිමිකම + අවසාන හිමිකම - ගැනිලි - අතිරේක ප්‍රාග්ධනය.

Sandeepa Jayasekera - JMC

86

2023 ජූලි ප්‍රශ්න අංක 1.2

ආයතනයක ලාභය/(අලාභය) ගණනය කිරීමට භාවිතා කළ හැකි නිවැරදි සමීකරණය පහතින් තෝරන්න:

- (1) ලාභය/(අලාභය) = ආරම්භක හිමිකම් - අවසාන හිමිකම.
- (2) ලාභය/(අලාභය) = අවසාන හිමිකම - ආරම්භක හිමිකම් - අතිරේක ප්‍රාග්ධනය + ගැනිලි
- (3) ලාභය/(අලාභය) = අවසාන හිමිකම - ආරම්භක හිමිකම් - ගැනිලි + අතිරේක ප්‍රාග්ධනය.
- (4) ලාභය/(අලාභය) = ආරම්භක හිමිකම් - අවසාන හිමිකම - අතිරේක ප්‍රාග්ධනය + ගැනිලි

Sandeepa Jayasekera - JMC

87

ප්‍රශ්න 03

පහත ව්‍යාපාරවල ලාභය ලාභ සමීකරණය භාවිතා කර ගණනය කරන්න.

ව්‍යාපාරය	අවසාන හිමිකම	ආරම්භක හිමිකම	ගැනිලි	අතිරේක ප්‍රාග්ධනය
ABC	150,000	100,000	-	-
XYZ	165,000	95,000	5,000	-
PQR	295,500	154,500	16,000	10,000
MNO	135,000	175,000	15,000	20,000

	ලාභය	=	අවසාන හිමිකම	-	ආරම්භක හිමිකම	+	ගැනිලි	-	අතිරේක ප්‍රාග්ධනය
ABC	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>	-	<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	-	<input type="text"/>
XYZ	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>	-	<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	-	<input type="text"/>
PQR	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>	-	<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	-	<input type="text"/>
MNO	<input type="text"/>	=	<input type="text"/>	-	<input type="text"/>	+	<input type="text"/>	-	<input type="text"/>

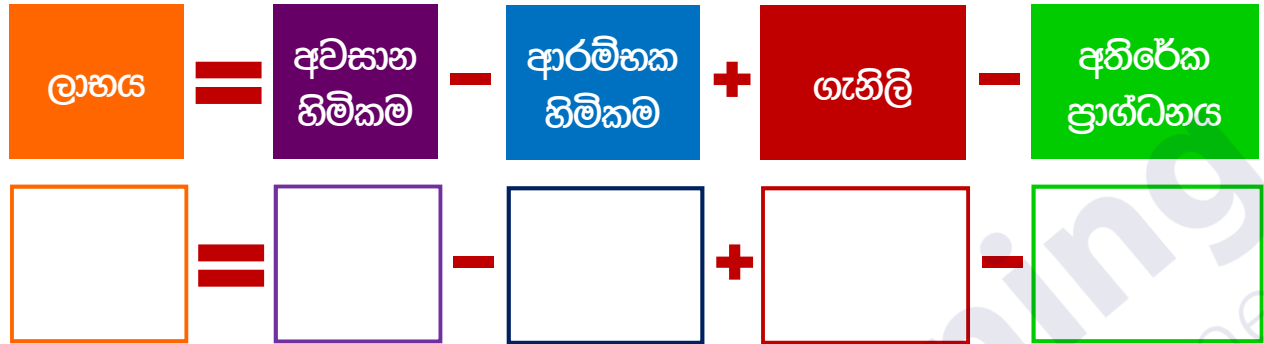
89

ප්‍රශ්න 04

පහත තොරතුරු භාවිතා කර 20X4/03/31න් අවසන් වර්ෂය සඳහා ලාභය ගණනය කරන්න.

20X4/03/31 දිනට මුළු වත්කම්	4,500
20X4/03/31 දිනට මුළු වගකීම්	1,300
ගැනිලි	500
201X/04/01 දිනට මුළු හිමිකම	2,400
අතිරේක ප්‍රාග්ධනය	1,000

04

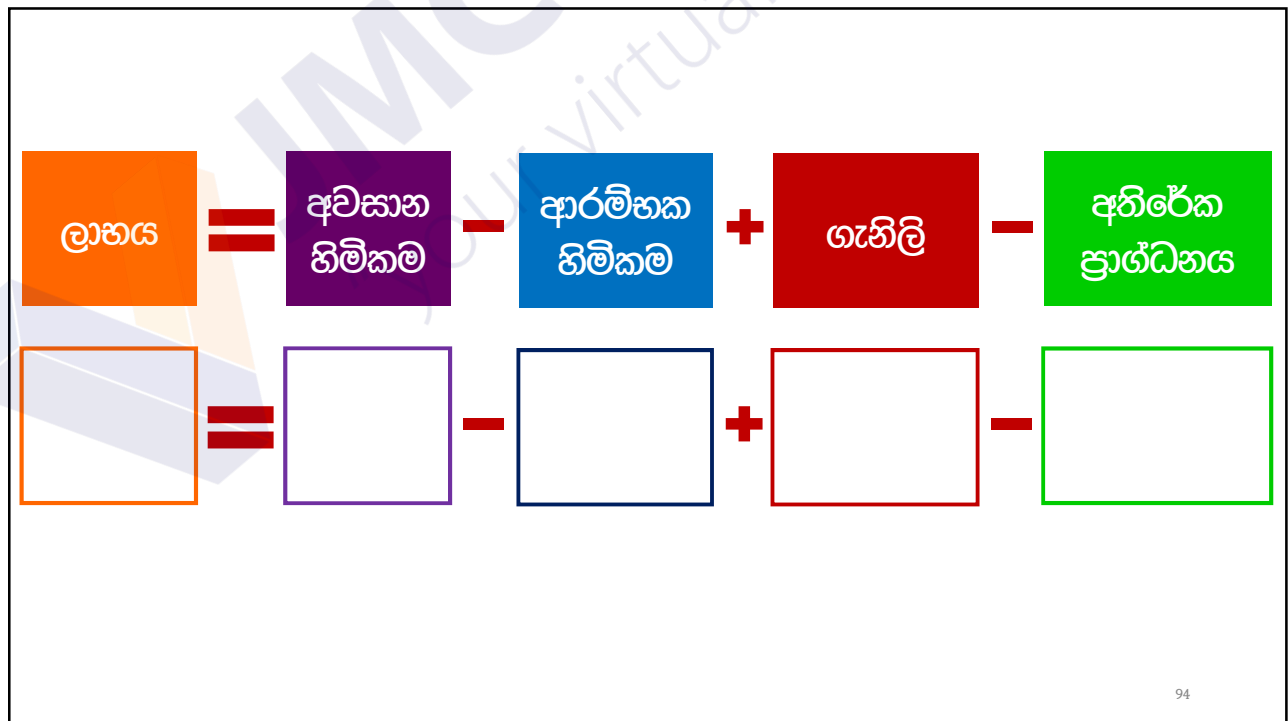
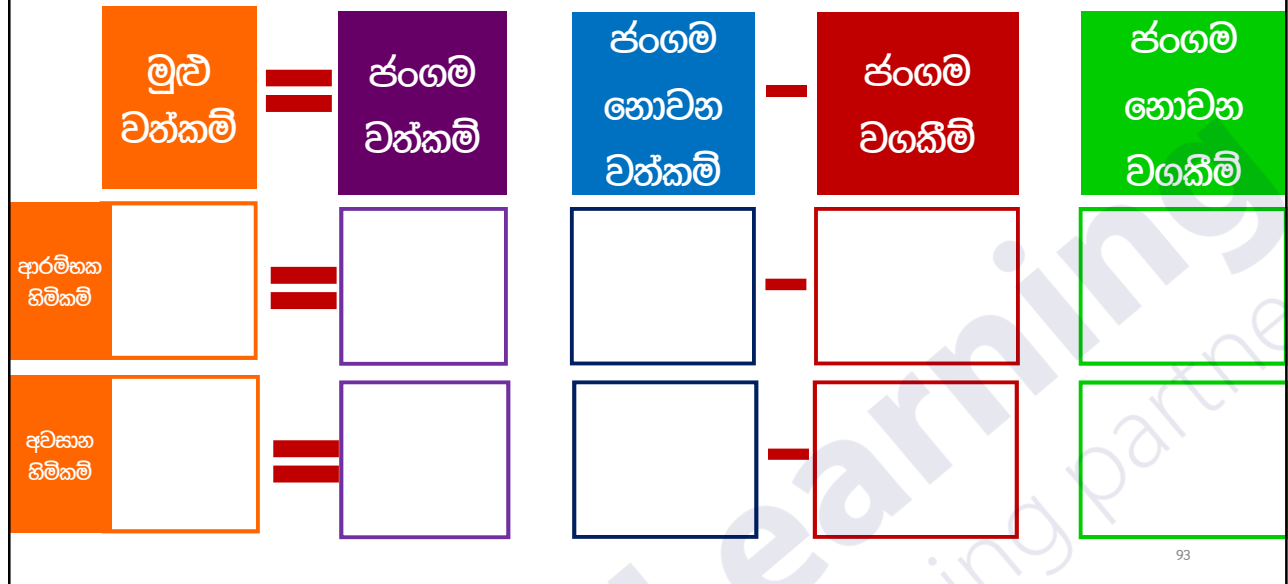
91

ප්‍රශ්න 04

පහත තොරතුරු භාවිතා කර 20X4/03/31න් අවසන් වර්ෂය සඳහා ලාභය ගණනය කරන්න.

විස්තරය	20X4/04/01 දිනට ශේෂය	20X5/03/31 දිනට ශේෂය
ජංගම වත්කම්	95,000	182,000
ජංගම වගකීම්	72,500	88,000
ජංගම නොවන වත්කම්	135,000	200,000
ජංගම නොවන වගකීම්	60,000	120,000
වර්ෂයේ ගැනිලි		5,000
අතිරේක ප්‍රාග්ධනය		90,000

ආරම්භක සහ අවසාන හිමිකම්

2019 ජනවාරි ප්‍රශ්න අංක 1.6

2018 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා මුත් ලංකා ට්‍රේඩර්ස් හි සොන්වලින් පහත තොරතුරු උපුටා ගන්නා ලදී.

විස්තරය	රු.
2017 අප්‍රේල් 01 දිනට ප්‍රාග්ධනය	750,000
වසර තුළ හඳුන්වා දුන් අතිරේක ප්‍රාග්ධනය	50,000
2018 මාර්තු 31 වන දිනට වගකීම්	75,000
2018 මාර්තු 31 දිනට මුළු වත්කම්	987,000

ඉහත තොරතුරු මත පදනම්ව, 2018 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා ලාභය වනුයේ

(1) රු.112,000/- . (2) රු.237,000/- . (3) රු.187,000/- . (4) රු.162,000/- .

2019 ජූලි ප්‍රශ්න අංක 1.12

2019 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වසර සඳහා සුපර් ට්‍රේඩර්ස් සොන්වලින් පහත තොරතුරු උපුටා ගන්නා ලදී.

2019 මාර්තු 31 දිනට මුළු වත්කම්	950,000
2018 අප්‍රේල් 01 දිනට ප්‍රාග්ධනය	400,000
වසර සඳහා ලාභය	150,000
වසර තුළ හඳුන්වා දුන් අතිරේක ප්‍රාග්ධනය	100,000
වර්ෂය තුළ කරන ලද ගැහිලි	75,000

ඉහත තොරතුරු මත පදනම්ව, 2019 මාර්තු 31 දිනට මුළු වගකීම් ගණනය කරන්න

2020 ජනවාරි ප්‍රශ්න අංක 1.5

2019 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වසර සඳහා සරසි ට්‍රේඩර්ස් සොන්වලින් පහත තොරතුරු උපුටා ගන්නා ලදී.

2018 අප්‍රේල් 01 දිනට ශුද්ධ වත්කම්	975,000
2019 මාර්තු 31 දිනට ශුද්ධ වත්කම්	1,350,000
වසර තුළ හිමිකරු විසින් හඳුන්වා දුන් අතිරේක ජරාග්ධනය	500,000
වසර තුළ හිමිකරු විසින් කරන ලද ගැනිලි	350,000

ඉහත තොරතුරු මත පදනම්ව, 2019 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා ලාභය වූයේ:

- 1) රු.525,000/- . (2) රු.225,000/- . (3) රු.1,475,000/- . (4) රු.375,000/- .

Sandeepa Jayasekera - JMC

97

2020 ජූලි ප්‍රශ්න අංක 1.6

2020 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වසර සඳහා තනි පුද්ගල ව්‍යාපාරයක් වන රුවන් ට්‍රේඩර්ස් හි වාර්තා වලින් පහත තොරතුරු උපුටා ගන්නා ලදී.

2020 මාර්තු 31 දිනට මුළු වත්කම්	1,550,000
2020 මාර්තු 31 වන දිනට වගකීම්	750,000
2019 අප්‍රේල් 01 දිනට ප්‍රාග්ධන ගිණුම	280,000
වර්ෂය තුළ ගැනිලි	150,000

2020 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා ව්‍යාපාරය සඳහා ලාභය

- (1) රු.670,000/- . (2) රු.800,000/- . (3) රු.370,000/- . (4) රු.930,000/- .

Sandeepa Jayasekera - JMC

98

2021 ජනවාරි ප්‍රශ්න අංක 1.18

තනි පුද්ගල ව්‍යාපාරයක් වන ජයවීරගේ ව්‍යාපාරයේ පොත් වලින් පහත තොරතුරු උපුටා ගන්නා ලදී

2019 අප්‍රේල් 01 දිනට ප්‍රාග්ධනය	500,000
2020 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය තුළ කරන ලද ගැහිලි	100,000
2020 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා ලාභය	200,000
2020 මාර්තු 31 වන දිනට වගකීම්	150,000

ඉහත තොරතුරු මත පදනම්ව, 2020 මාර්තු 31 දිනට මුළු වත්කම් ගණනය කරන්න.

2021 ජූලි ප්‍රශ්න අංක 1.4

2021 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වසර සඳහා නයනාගේ ව්‍යාපාරයේ ගිණුම් පොත්වලින් පහත ගනුදෙනු උපුටා ගන්නා ලදී:

2020 අප්‍රේල් 01 දිනට ප්‍රාග්ධන ගිණුම	1,800,000
වර්ෂය තුළ කරන ලද ගැහිලි	175,000
අයිතිකරු විසින් ව්‍යාපාරයට මාරු කරන ලද පුද්ගලික වාහනය	1,000,000
2021 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා ලාභය	490,000

ඉහත තොරතුරු මත පදනම්ව, 2021 මාර්තු 31 වන දිනට කොටස් හිමිකම් වන්නේ :

- (1) රු.3,465,000/- (2) රු.3,115,000/- (3) රු.2,465,000/-
 (4) රු.2,115,000/-

2022 ජනවාරි ප්‍රශ්න අංක 1.4

2021 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වසර සඳහා තනි පුද්ගල ව්‍යාපාරයක් වන නවීන් ට්‍රේඩර්ස් හි සොන් වලින් පහත තොරතුරු උපුටා ගන්නා ලදී :

2021 මාර්තු 31 දිනට මුළු වත්කම්	2,400,000
2020 අප්‍රේල් 01 වන දිනට ප්‍රාග්ධනය	1,500,000
වර්ෂය තුළ කරන ලද ගැනිලි	200,000
2021 මාර්තු 31 වන දිනට වගකීම්	900,000

ඉහත තොරතුරු මත පදනම්ව, 2021 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා ලාභය වන්නේ :

- (1) රු.2,200,000/- . (2) රු.1,800,000/- . (3) රු.700,000/- . (4) රු.200,000/- .

Sandeepa Jayasekera - JMC

101

2022 ජූලි ප්‍රශ්න අංක 1.8

2022 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා තනි පුද්ගල ව්‍යාපාරයක් වන Rose Traders හි සොන් වලින් පහත තොරතුරු උපුටා ගන්නා ලදී :

2021 අප්‍රේල් 01 දිනට ප්‍රාග්ධනය	2,000,000
වසර තුළ හිමිකරු විසින් කරන ලද ගැනිලි	300,000
2022 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා ලාභය	480,000
2022 මාර්තු 31 වන දිනට වගකීම්	600,000

ඉහත තොරතුරු මත පදනම්ව, 2022 මාර්තු 31 දිනට මුළු වත්කම් වන්නේ :

- (1) රු.2,180,000/- . (2) රු.2,600,000/- . (3) රු.2,780,000/- .
 (4) රු.3,380,000/- .

Sandeepa Jayasekera - JMC

102

2023 ජනවාරි ප්‍රශ්න අංක 1.9

පහත තොරතුරු 2022 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වසර සඳහා තනි පුද්ගල සමාගමක් වන මානෙල් ස්ටෝර්ස් හි සොන් වලින් උපුටා ගන්නා ලදී :

2022 මාර්තු 31 දිනට මුළු වත්කම්	7,500,000
2021 අප්‍රේල් 01 දිනට ප්‍රාග්ධනය	5,000,000
වර්ෂය තුළ කරන ලද ගැනිලි	600,000
2022 මාර්තු 31 වන දිනට වගකීම්	1,700,000

ඉහත තොරතුරු මත පදනම්ව, 2022 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා ලාභය වනුයේ :

- (1) රු.1,400,000/- (2) රු.200,000/- (3) රු.1,900,000/- (4) රු.600,000/-.

2023 ජූලි ප්‍රශ්න අංක 1.4

2023 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වූ වසර සඳහා තනි පුද්ගල ව්‍යාපාරයක් වන Ram Traders හි සොන් වලින් පහත තොරතුරු උපුටා ගන්නා ලදී. :

2023 මාර්තු 31 දිනට මුළු වත්කම්	8,400,000
2022 අප්‍රේල් 01 වන දිනට ප්‍රාග්ධනය	2,000,000
වසර තුළ හඳුන්වා දුන් අතිරේක ප්‍රාග්ධනය	1,000,000
වර්ෂය තුළ සාදන ලද ගැනිලි	500,000
වසර සඳහා ලාභය	2,400,000

ඉහත තොරතුරු මත පදනම්ව, 2023 මාර්තු 31 දිනට කොටස් (ප්‍රාග්ධනය) :

- (1) රු.3,000,000 (2) රු.3,500,000 (3) රු.4,400,000 (4) රු.4,900,000

2024 ජනවාරි ප්‍රශ්න අංක 1.8

පහත තොරතුරු 2024 ජනවාරි මාසය සඳහා සමීර් ට්‍රේඩර්ස්ගේ සොන් චලිත් උපුටා ගන්නා ලදී :

2024 ජනවාරි 31 දිනට ශුද්ධ වත්කම්	4,500,000
2024 ජනවාරි 01 දිනට ශුද්ධ වත්කම්	3,700,000
මාසය තුළ කරන ලද ගැනිලි	200,000
මාසය තුළ හඳුන්වා දුන් අතිරේක ප්‍රාග්ධනය	300,000

ඉහත තොරතුරු මත පදනම්ව, 2024 ජනවාරි 31 දිනෙන් අවසන් වූ මාසය සඳහා ව්‍යාපාරයේ ලාභය විය.

- 1) රු.700,000/- (2) රු. 800,000/- (3) රු.900,000/- (4) රු. 1,100,000/-

Sandeepa Jayasekera - JMC

105

